



# Justitsministeriet

## Civil- og Politiafdelingen

Dato: 12. november 2004  
Dok.: CMA20746  
Politikontoret

### Udkast til tale

**Til ministeren til brug for besvarelsen af samrådspørgsmål E og I fra Folketingets Erhvervsudvalg onsdag den 17. november 2004.**

#### **Spørgsmål E:**

”Ministrene bedes redegøre for, hvem der havde ansvaret for koordineringen af katastrofeindsatsen ved fyrværkeriekspllosionen i Kolding, og hvorledes blev indsatsen håndteret. Giver ulykkens uventede store omfang og forløbet af den konkrete indsats ministeren anledning til at foreslå ændringer eller alene anledning til justeringer i planlægningen af katastrofeberedskab og i gennemførelsen af katastrofeindsats?”

## **Spørgsmål I**

”Vil ministrene give en orientering om Seest ulykkens omfang og forklare, hvorfor ødelæggelserne kunne få et så katastrofalt omfang, samt yderligere redegøre for:

- hvilke overvejelser regeringen gør sig for at undgå lignende ulykker i fremtiden,
- hvordan regeringen vurderer risikoen for ulykker i de lagre, der ligger på udsalgsstederne op til nytår, og
- hvordan regeringen vurderer de berørte familiers situation efter ulykken, og om det giver anledning til regeringsinitiativer?”

**Svar:**

### **[Indledning]**

Efter økonomi- og erhvervsministerens og miljøministerens redegørelser vil jeg nu under et svare på spørgsmål E og første led af spørgsmål I. Forsvarsministeren vil efterfølgende supplere besvarelsen af spørgsmål E.

Inden jeg omtaler selve ulykken i Seest, vil jeg gerne indledningsvis mere overordnet beskrive politiets rolle i forbindelse med den beredskabsmæssige indsats ved større hændelser.

Efter beredskabsloven koordinerer politimesteren den samlede indsats ved større hændelser.

Ved en større hændelse vil en indsats typisk omfatte en række aktører på beredskabsområdet, herunder særligt politiet, det kommunale redningsberedskab og ambulancetjenesten. Derudover kan det statslige redningsberedskab, sygehusvæsenet og forsvaret m.fl. være involveret, ligesom det kan være relevant at anmode om bistand fra de særlige indsatsberedskaber, som f.eks. bioberedskabet.

Den tekniske ledelse af en indsats på et skadested varetages af den kommunale indsatsleder.

Den koordinerende ledelse af en indsats varetages efter beredskabsloven af politiet, herunder koordinationen med andre aktører, f.eks. ambulancelederen og lederen af lægeholdet.

Indsatsen varetages i et tæt samarbejde mellem den kommunale indsatsleder og politiets indsatsleder med henblik på en prioritering og fordeling af opgaverne.

Politiets koordinerende ledelse har til formål at sikre, at samtlige funktioner i og uden for indsatsområdet koordineres på en sådan måde, at den samlede indsats foregår så effektivt som muligt.

På det regionale niveau er der etableret bredt sammensatte regionale stabe til at varetage de koordinerende opgaver i forbindelse med større ulykker og katastrofer, hvor der er behov for tværgående koordination, som ikke kan løses alene på lokalt niveau.

Chefen for politiregionen leder samarbejdet i de regionale stabe, men hver enkelt myndighed deltager med sin egen kompetence i stabene i overensstemmelse med princippet om sektoransvaret. De regionale stabe er således et forum for samarbejde og for koordineret anvendelse af ressourcerne i regionen.

### **[Om fyrværkeriulykken i Seest]**

Jeg vil herefter gå over til den tragiske ulykke i Seest den 3. november.

På baggrund af oplysninger fra Politimesteren i Kolding kan jeg oplyse følgende om det konkrete forløb i forbindelse med fyrværkeriulykken:

### **[Det konkrete forløb]**

Ved 14-tiden den 3. november i år indløb der fra alarmcentralerne flere anmeldelser om brand i en container med fyrværkeri hos virksomheden N.P. Johnsens fyrværkerifabrik.

Virksomheden N.P. Johnsens fyrværkerifabrik er klassificeret som en risikovirksomhed, og der er derfor skærpede krav i forhold til tilsyn og beredskabsplanlægning.

Der er på den baggrund med faste intervaller afholdt myndighedstilsyn på fabrikken samt myndighedsmøder med henblik på at fastlægge risikovurderingen.

Politimesteren i Kolding har udarbejdet en særskilt beredskabsplan for virksomheden.

Indsatslederne ved redningsberedskabet og politiet har derfor et forhåndskendskab til området, virksomheden og generelt til de produkter, der opbevares på virksomheden samt de risici, der er forbundne hermed.

Branden den 3. november 2004 var angiveligt opstået i forbindelse med losning af 2 containere, der stod placeret i umiddelbar nærhed af et større fyrværkerilager på virksomheden.

Politiet besluttede - efter en umiddelbar vurdering af risikoen - at foretage evakuering af de omkringliggende beboelsesejendomme og virksomheder.

Der blev slået katastrofealarm til Kolding sygehus, og efter anmodning fra det kommunale redningsberedskab tilkaldte politiet yderligere redningsberedskab fra andre beredskabsmyndigheder.

Da det ikke umiddelbart var muligt at få branden under kontrol, blev der foretaget en ny risikovurdering, og politiet besluttede senere at udvide evakueringsområdet.

Kl. 15.25 eksploderede flere containere. Indsatspersonalet fra det kommunale beredskab i Kolding, der var i færd med at bekæmpe branden, blev ramt af eksplosionerne med en sådan kraft, at de måtte trække sig ud fra området. Det var under denne indsats, at en brandmand omkom.

Herefter bredte branden sig til nærliggende lagerbygninger med fyrværkeri, og der startede en kædereaktion af brande og meget kraftige eksplosioner. En række nærliggende parcelhuse og enkelte mindre virksomheder brød i brand, hvilket med al sandsynlighed skyldtes den kraftige varmpåvirkning fra eksplosionerne og branden på fyrværkerivirksomheden.

Over de følgende døgn blev der under ledelse af det kommunale redningsberedskab i Kolding foretaget en meget intensiv brandbekæmpelse med deltagelse af redningsberedskaber fra hele Danmark.

Det evakuerede område bebos normalt af ca. 2.000 personer. Heraf er ca. halvdelen formelt registrerede som evakuerede og har været anbragt på forskellige lokaliteter ved Kolding kommunes foranstaltning.



Udover den afdøde brandmand, blev 3 personer hårdt kvæstede og 13 lettere skadede, og yderligere 45 personer er blevet undersøgt på skadestuen. Hertil kommer, at en række personer i løbet af de første dage var indlagt til observation for røgforgiftning, ligesom en række personer har modtaget psykologbistand.

Ud fra de foreliggende undersøgelser har ikke under 350 af de i alt 760 parcelhuse i det evakuerede område fået skader, og et meget stort antal af disse har fået så svære skader, at de ikke umiddelbart kan anvendes til beboelse.

De pågældende huse er gennemgået af politiet sammen med byggesagkyndige for at vurdere, om det umiddelbart var forsvarligt, at beboerne kunne vende hjem.

Disse vurderinger lå til grund for den efterfølgende etapevise tilbageflytning af de evakuerede.

Tirsdag den 8. november fik de sidste beboere adgang til de beboelige huse, og onsdag den 9. november blev politiets afspærring og adgangskontrol ophævet, dog undtaget selve fyrværkerigrunden, hvor der fortsat foretages undersøgelser.

### **[Den politimæssige indsats]**

Som nævnt indledningsvis varetager politiet den koordinerende ledelse ved hændelser som den i Kolding.

Politiet var i hele perioden i et meget tæt samarbejde med det kommunale redningsberedskab i forbindelse med selve katastrofeindsatsen.

Politiets koordinerende ansvar bestod bl.a. i ledelse af krisestaben og kriseberedskabet, afspærringsopgaver med assistance fra hjemmeværnet, transport-, logistik- og dokumentationsopgaver med assistance fra forsvaret og øvrige politikredse.

Politiet varetog orienteringen af offentligheden, ligesom politiet varetog evakueringsopgaverne sammen med Kolding kommune.

Endelig foretog politiet risikovurderinger af området i samarbejde med byggesagkyndige, sundheds- og miljømyndighederne og med bistand fra eksperter fra forsvaret.

På grund af indsatsens omfang og kompleksitet, besluttede politiet at aktivere det samarbejde, der er forankret i politiregionsordningen. Politiregion III med hovedsæde hos politimesteren i Haderslev og Rigspolitichefen aktiverede meget hurtigt den nødvendige understøttelse med personaleressourcer, rådgivning og kontakt til andre myndigheder, herunder forsvaret.

### **[Efterforskning]**

Politiet har indledt en efterforskning af omstændighederne ved branden.

Om den verserende efterforskning kan jeg mere generelt oplyse, at afdækningen af forløbet straks gik i gang.

Efterforskningen har indtil nu bestået i en lang række afhøringer, ligesom hele området er gennemgået af kriminalteknikere. Politiet modtager bistand fra en lang række myndigheder med specialviden, og disse myndigheder vil naturligvis blive inddraget i det videre forløb.

Der forestår stadig et omfattende efterforskningsarbejde, der forventes at strække sig over de kommende uger.

Det kan endvidere oplyses, at efterforskningen har fastlagt typen på de raketter, der i første omgang brød i brand. Fyrværkerivirksomheden havde solgt denne type raketter til 2 forretninger. De videresolgte raketter er nu beslaglagt og indgår i den videre efterforskning. Der er muligvis yderligere raketter af denne type på vej fra Kina.

Politiet har orienteret Sikkerhedsstyrelsen om disse forhold.

### **[Evaluering af den beredskabsmæssige indsats]**

I forlængelse af politiets koordinerende ledelse har Politimesteren i Kolding med assistance fra Rigspolitichefen påbegyndt et evaluerings- og dokumentationsarbejde af den beredskabsmæssige indsats. Arbejdet skal beskrive de indhøstede beredskabserfaringer og fremkomme med forslag til nyttiggørelse af de indsamlede erfaringer.

Sigtet med dette evalueringsarbejde er, at erfaringerne løbende skal anvendes i opfølgningen og den fremtidige tilrettelæggelse af beredskabsmyndighedernes planlægning, uddannelse og udvikling.

Alle involverede myndigheder vil – i overensstemmelse med princippet om sektoransvaret – blive anmodet om at indgå i dette arbejde, sådan at arbejdet bliver så helhedsorienteret som muligt.

Det er tanken, at der inden udløbet af 2004 skal foreligge en sammenfattende redegørelse. Redegørelsen vil blive fulgt op af initiativer i 2005, eventuelt med et afsluttende seminar for beredskabsmyndighederne.

### **[Afslutning]**

Den politimæssige efterforskning af begivenhederne er endnu ikke afsluttet, og det er derfor ikke muligt i dag at drage endelige konklusioner om brandens opståen og spredning.

Som nævnt vil der i de kommende uger desuden blive gennemført en evaluering af den beredskabsmæssige indsats. Der er således heller ikke på nuværende tidspunkt grundlag for at sige noget endeligt herom.

Ikke mindst af hensyn til de mange mennesker, der i mine øjne har ydet en helt utrolig indsats i forbindelse med ulykken, er der grund til at sige, at alle oplysninger imidlertid tyder på, at indsatsen har fungeret utrolig godt.

Det ændrer naturligvis ikke på, at man kan og skal indsamle og bearbejde erfaringerne. De indsamlede erfaringer vil således indgå i arbejdet i det nedsatte tværministerielle udvalg. Foreløbigt er der imidlertid intet, der giver anledning til overvejelser om ændringer i de beredskabsmæssige strukturer.